18 Φεβρουαρίου 2026

Μοναχός Χαράλαμπος Καψαλιώτης (1914-18 Φεβρουαρίου 1998)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

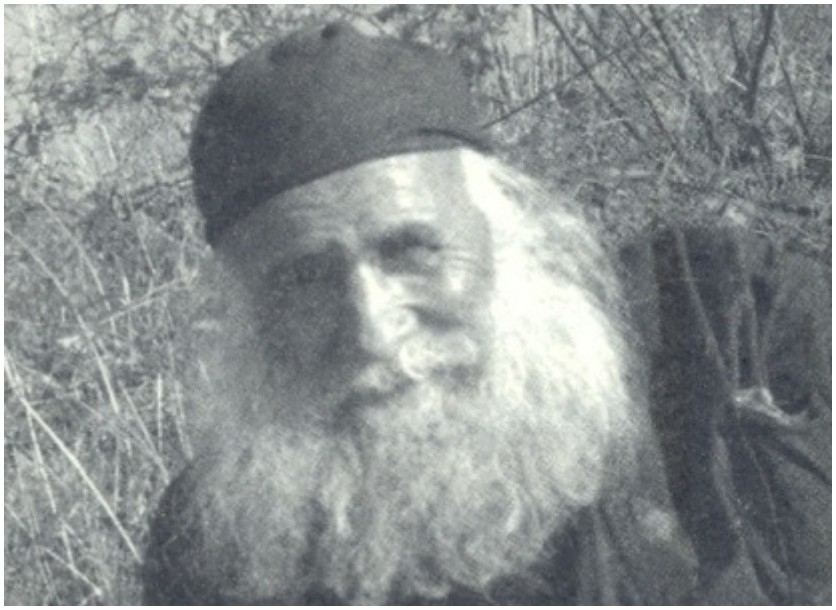

Μοναχός Χαράλαμπος Καψαλιώτης

Τον γνωρίσαμε στις Καρυές. Πάντα σκυφτός, φτωχός, να φτιάχνει κομποσχοίνια· γι’ αυτό τον έλεγαν· Γερο-Χαράλαμπος ο κομποσχοινάς. Πάντα ευδιάθετος, μ’ ένα κρυφό μειδίαμα και να λέει ασταμάτητα την ευχή, την ευχή του Ιησού.

Γεννήθηκε στα Βουρλά της Μ. Ασίας το 1914. Ήλθε στο Άγιον Όρος το 1937. Επέστρεψε στον κόσμο, όπου πήρε μέρος στον πόλεμο κατά των κατακτητών Γερμανών. Σε μία μάχη γλύτωσε ως εκ θαύματος. Να πως το διηγείται ο ίδιος: «Κάποτε βρεθήκαμε σ’ έναν λόφο που έβαλαν θεριστική βολή οι Γερμανοί. Όσοι βρεθήκανε εκεί στον λόφο όλοι σκοτωθήκανε έκτος ελαχίστων. Πέφταν δίπλα οι οβίδες και εγώ προσπαθούσα να διαπιστώσω αν τά ’χω τα χέρια μου, τό ’χω το

στήθος μου ή μου έφυγε; Με σκέπασαν τα χώματα και δεν με έπιανε βολή, γιατί είχα Τίμιο Ξύλο πάνω μου και πίστευα. Όσοι φαντάροι το αντιλήφθηκαν πιαστήκαν απ’ τα ρούχα μου. Μόνο αυτοί σωθήκανε. Όλοι οι άλλοι σκοτωθήκανε πάνω στον λόφο». Και στον κόσμο σαν καλόγερος ζούσε.

Το 1943 ήλθε οριστικά στο Άγιον Όρος. Εκάρη μοναχός σ’ ένα καλύβι της σκήτης του Αγίου Παντελεήμονος Κουτλουμουσίου και από Βασί-λειος ονομάσθηκε Χαράλαμπος. Μέχρι την κοίμησή του δεν βγήκε έξω από το Άγιον Όρος. Ήταν ένας χαριτωμένος μοναχός. Κυρίως έζησε στα μέρη των Καρύων και της Καψάλας. «Έλεγε συνεχώς την ευχή ψιθυριστά. “Όταν λέμε την ευχή”, έλεγε, δεν είμαστε μόνοι. Έχουμε πάντα μαζί μας τον Χριστό, την Παναγία και όλους τους αγίους, αρκεί να λέμε την ευχή». Τον χειμώνα, έλεγε, «ο Κύριος με θερμαίνει». Ζούσε σ’ ένα ετοιμόρροπο καλύβι. Έλεγε: “Αν δεν πίστευα στον Χρι-στό, μπορούσα να τρυπώσω εδώ μέσα;”».

Συχνά τον ενοχλούσαν και πολεμούσαν οι δαίμονες, τους πολεμούσε όμως και αυτός, όπως λέει ο όσιος Ιωάννης της Κλίμακος: «Ιησού ονόματι μάστιζε πολεμίους!». Έβλεπε και φωτεινούς αγγέλους και γέμιζε από άφατη χαρά η καρδιά του. Είχε ιδιαίτερη αγάπη στην Παναγία. Με ιδιαίτερη κατάνυξη έψαλλε συνέχεια τα τροπάριά της. Η ευλάβειά του ήταν μεγάλη. Λάτρευε τον Χριστό και τον επικαλούνταν συνεχώς. Έλε-γε: «Πρέπει κανείς να χορτάσει Χριστό, μετά έρχονται γλυκά δάκρυα κι έτσι εύχεται με αγαλλίαση και ελπίδα, αλλά πάλι δεν εμπιστεύεται στον εαυτό του αλλά στην ευσπλαχνία του Χριστού». Συνήθιζε να λέει· «Όστις μουρλαθεί διά τον Χριστόν συνετιεί αυτόν ο Θεός». Μερικές φορές έκανε και τον διά Χριστόν σαλό. Η συνομιλία μαζί του σου μετέδιδε ειρήνη και αγαλλίαση. Ποτέ δεν έλεγε περιττά και κοσμικά πράγματα. Συνήθιζε επίσης να λέει: «Ουαί ο λαλών και μη ποιών».

Η Παναγία και οι άγιοι που θερμά επικαλούνταν, πολλές φορές τον έσωσαν από διάφορους κινδύνους. Κάποτε που τον επισκέφθηκε ένας ιερεύς, συνοδευόμενος από ένα μοναχό, που είχε προβλήματα στο ναό του, του αγίου Γεωργίου, προτού του πει τίποτε, ο Γέρων Χαράλαμπος του είπε: «Να ξέρετε όμως, πατέρες, ότι ο άγιος Γεώργιος ο Τροπαι-οφόρος έχει ένα κοντάρι τρία μέτρα. Και όσους του πάνε ενάντια θα τους αρχίσει με αυτό το κοντάρι». Στους κοσμικούς που του ζητούσαν λόγο ωφελείας, αρκούνταν να λέει: «Έκκλινον από κακού και ποίησον αγαθόν». Υπήρξε ανεξίκακος, συγχωρητικός, υπομονετικός και καλο-κάγαθος.

Ένας μοναχός που τον γνώρισε από κοντά αναφέρει περί αυτού: «Ήταν κάπως αγροίκος, ατημέλητος, ολιγόλογος και απόμακρος. Συ-χνά τον συναντούσε κανείς ημιξαπλωμένο στη γη πλέκοντας κομποσχοίνι. Όταν του μιλούσες, απαντούσε κοφτά και μετά, με τη μακρόσυρτη βαρειά φωνή του, έλεγε το “Κύριε Ιησού

Χριστέ”, μην παύοντας ποτέ να πλέκει κομποσχοίνι και να βλέπει κάτω. Τα χέρια του ήταν δουλεμένα, όλο ρόζους, τα υποδήματά του ήταν με σόλες από λάστιχο αυτοκινήτων σαν βάρκες. Τα πόδια του κατάξηρα, σκασμένα, σαν το καβούκι της χελώνας. Όταν συνειδητοποίησε ότι το κουβάρι του έχει πλέον μαζέψει, ζήτησε την προστασία στη μονή Σταυρονικήτα. Το 1995 πήγε στη μονή με όλη την πραμάτειά του, που την αποτελούσαν τρεις πλάκες καθαρό κερί κι ένα τσουβάλι νήμα για κομποσχοίνια. Όλο το διάστημα που έμεινε στη μονή ήταν σχεδόν κλινήρης. Οι πατέρες που τον διακονούσαν είχαν ν’ ακούσουν μόνο καλογερικό λόγο από το στό-μα του. Με τη βαρειά και συρτή φωνή του έλεγε συνεχώς την ευχή του Ιησού. Διηγείτο χαριτωμένα όνειρα, οράματα και οπτασίες δαιμόνων και αγγέλων. Δεν ήταν καθόλου απαιτητικός. Έραινε τους διακονητές με θερμές ευχαριστίες για την τόση φροντίδα τους προς αυτόν. Σήκωνε ένα μεγάλο σταυρό από χρόνια. Του είχε δοθεί «σκόλοψ τη σαρκί», κατά τον θείο Παύλο, για να μην υπεραίρεται. Υπέφερε πολύ από μία μεγάλη κήλη και γι’ αυτό ήταν κλινήρης. Όταν έβγαινε, με δυσκολία επανερχόταν στη θέση της. Γι’ αυτό κι όταν τον συναντούσε κανείς, ήταν ημιξαπλωμένος στη γη. Ήλθε ο καιρός που σταμάτησε πλέον να πλέκει κομποσχοίνια, να μιλάει και να εξιστορεί παλαιά γεγονότα. Δια-τηρώντας πλήρη διαύγεια πνεύματος επανελάμβανε μόνον την ευχή».

Ανεπαύθη εν Κυρίω στις 18.2.1998. ημέρα Καθαρά Τρίτη. Εκοιμήθη τον μακάριο ύπνο των δικαίων, αφήνοντας παράδειγμα απλότητος και καρτερίας. Ετάφη στο κοιμητήρι της μονής Σταυρονικήτα.

Πηγές – Βιβλιογραφία

Παϊσίου ιερομ., Γερο-Χαράλαμπος (ο κομποσχοινάς), Εκ βαθέων 3/2003, σσ. 13-17. Βασιλείου Ιωσαφαίου μοναχού, Ενάρετοι άνθρωποι που γνωρίσαμε στο Άγιον Όρος στις μέρες μας, Ο Όσιος Γρηγόριος 32/2007, σσ. 97-101.

Πηγή: Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου, Μέγα Γεροντικό, τ. Γ΄, εκδ. Μυγδονία σ. 1461-1467